

Forum Wielkopolskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku

Rydzyna, 20 października 2022 r.

**UTW
w życiu
osób
starszych**

**Rola i znaczenie
UNIWERSYTETÓW
TRZECIEGO WIEKU
w życiu osób starszych**

RAMOWA TEMATYKA

- 1. Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń UTW – razem możemy więcej!**
- 2. Projekty jako źródło pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych – wybrane zagadnienia**

**UTW W
POLSCE
2022**

**UNIWERSYTETY
TRZECIEGO WIEKU
w Polsce w 2022 roku
ok. 700 UTW**

Baza teleadresowa OFSUTW

Organizacja i funkcjonowanie UTW w kraju

Polski fenomen Uniwersytetów Trzeciego Wieku:

działają w dużych miastach - ośrodkach akademickich, ale także w średnich i mniejszych miastach, jak również na terenach wiejskich.

Różnorodność organizacyjna, prawna i finansowa UTW:

- **w uczelniach wyższych – decyzje władz uczelni,**
- **samodzielne stowarzyszenia UTW i fundacje UTW - decyzje założycieli i władz stowarzyszenia lub fundacji,**
- **w ramach stowarzyszeń lokalnych - decyzje założycieli i władz stowarzyszenia,**
- **UTW w jednostkach organizacyjnych samorządu lokalnego (w centrach kultury, bibliotekach i in.) – decyzja władz samorządowych.**

Główne cele działania OFSUTW

- **zrzeszanie i konsolidacja środowiska UTW w kraju,**
- **reprezentacja UTW na forum ogólnopaństwowym i międzynarodowym,**
- **rzecznictwo interesów UTW na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym,**
- **kształtowanie standardów działania,**
- **wsparcie merytoryczne procesu zarządzania organizacją**

Wsparcie Federacji UTW dla środowiska UTW i seniorów

Federacja UTW od 2007 r. wspiera UTW poprzez następujące działania:

- **Punkt Konsultacyjno-Doradczy, bezpłatna pomoc ekspertów,**
- **wsparcie szkoleniowe dla kadry zarządzającej UTW; kompleksowa edukacja liderów UTW w zakresie prawa, księgowości, opracowywania projektów, pozyskiwania środków,**
- **organizacja konferencji, forów, seminariów,**
- **publikacje merytoryczne ,**
- **kwartalnik UNIWERSYTETY TRZECIEGO WIEKU,**
- **baza adresowa UTW i jej aktualizacja,**
- **pomoc finansowa i rzeczowa dla UTW,**

**Standardy
działania
UTW w
Polsce**

**Standardy działania
Uniwersytetów Trzeciego
Wieku w Polsce
Wydanie 3**

www.federacjaautw.pl/publikacje

**Standardy
działania
UTW w
Polsce**

**Standardy działania
Uniwersytetów Trzeciego Wieku
w Polsce:**

- **formalno-prawne**
- **merytoryczno-organizacyjne**
- **współpracy z podmiotami zewnętrznymi**

**Polskie
Forum
Seniorów**

UNIwersytety TRZECIEGO WIEKU

Sygnatariusze Polskiego Forum Seniorów

**Inicjatywa Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń
UTW – 2019r.**

Polskie Forum Seniorów

**Porozumienie UTW i organizacji pozarządowych
pracujących z seniorami i dla seniorów**

Liczba Sygnatariuszy: 165 (stan na 10.2022)

**Polskie
Forum
Seniorów**

Polskie Forum Seniorów
Płaszczyzna współpracy i wymiany
informacji, w szczególności
formułowania
i wyrażania opinii w sprawach ważnych
dla środowiska osób starszych,
zarówno na szczeblu krajowym i
regionalnym.

<https://www.forumseniorow.pl/>

Liczba opracowanych, skonsultowanych i złożonych wniosków/opinii/rekomendacji i innych stanowisk PFS – **ponad 160 (10.2022r.)**

Przykładowe stanowiska PFS:

- **Wniosek w sprawie kontynuacji Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 w następnych latach oraz zwiększenia budżetu tego Programu (2019),**
- **Wniosek w sprawie rozważenia utworzenia w Ministerstwie Zdrowia Departamentu ds. Zdrowia Osób Starszych (2019),**
- **Rekomendacja dotycząca opieki geriatrycznej dla osób w podeszłym wieku (do 16 województw – 2020),**

Przykładowe stanowiska PFS – ciąg dalszy:

- **Wniosek w sprawie wprowadzenia prawnych regulacji dotyczących tzw. renty dożywotniej (2020),**
- **Stanowisko w sprawie ograniczenia skali nieprawidłowości w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej (do 16 wojewodów – 2020),**
- **Opinia w sprawie projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025,**
- **Stanowisko popierające zniesienie limitów w dostępie do ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (2021),**
- **Opinia w sprawie standardów rozwiązań wspomagających osoby z ograniczoną możliwością poruszania się (2021),**

Przykładowe stanowiska PFS – ciąg dalszy:

- **Opinia w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw (2021),**
- **Opinia w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie standardu organizacyjnego udzielania świadczeń opieki zdrowotnej za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności (2021),**
- **Wniosek o uzupełnienie projektu Strategii Demograficznej 2040 o zagadnienia dotyczące polityki senioralnej (2021),**
- **Opinia w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wsparcia idei Uniwersytetu Trzeciego Wieku, złożonego przez grupę posłów (sygn. EW-020-626/21) (2021),**
- **Wniosek o opracowanie i wdrożenie programu rozwoju aktywności turystycznej seniorów oraz poprawy bezpieczeństwa turystów - seniorów (2021).**

**Federacja
UTW
w internecie
i na FB**

**Strona internetowa
Federacji UTW**

www.federacjaautw.pl

facebook

Wsparcie Federacji UTW dla środowiska UTW i seniorów

- **Organizacja Forum III Wieku w ramach Forum Ekonomicznego w Krynicy-Zdroju i Nowym Sączu; konferencja międzynarodowa dot. starzejącego się społeczeństwa i „srebrnej gospodarki” z udziałem polityków, samorządowców, ekspertów, partnerów zagranicznych i liderów organizacji seniorskich, w latach 2009-2019**
- **Współorganizacja:**
  - **Ogólnopolskiej Olimpiady Sportowej UTW i organizacji seniorskich w Łazach, woj. śląskie-aktualnie na Stadionie Śląskim w Chorzowie.**
  - **Ogólnopolskiej Zimowej Senioriady na Podhalu w Rabce-Zdroju, woj. małopolskie**

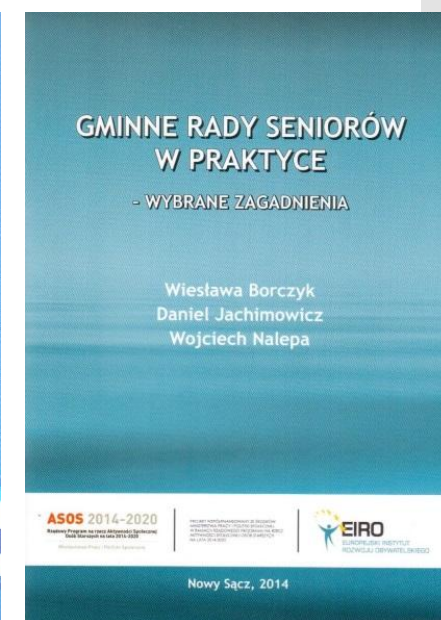
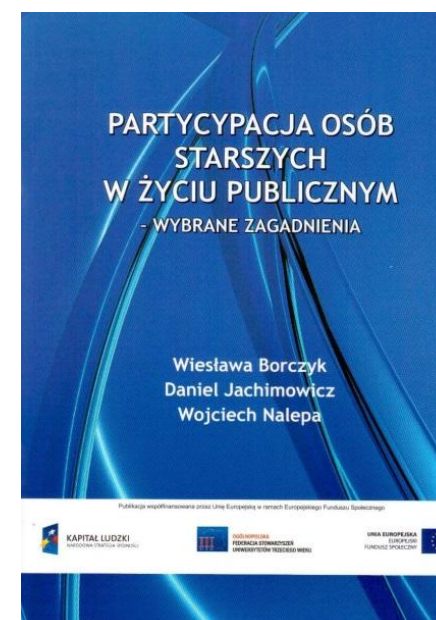
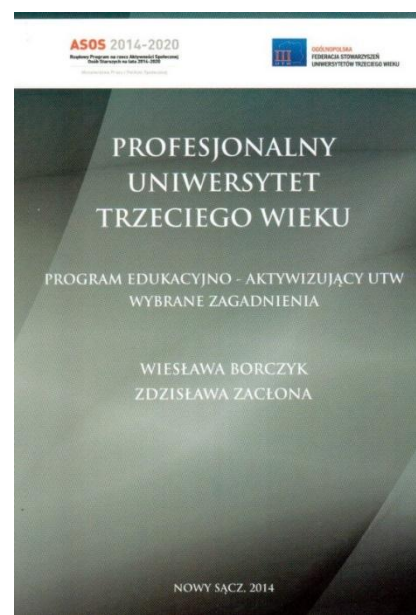
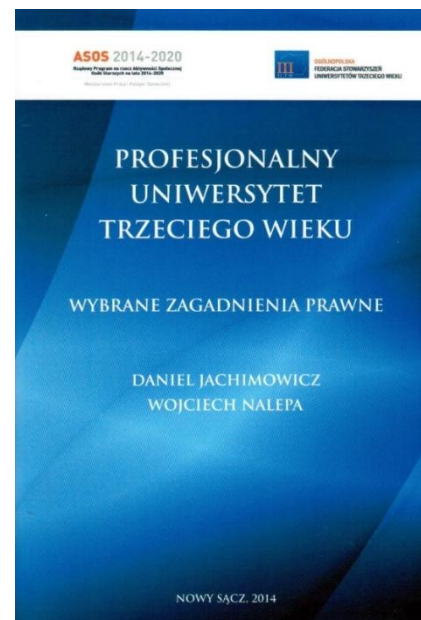
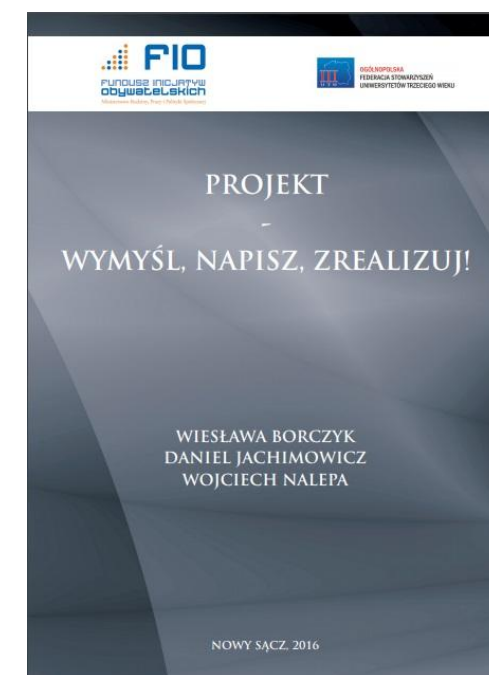
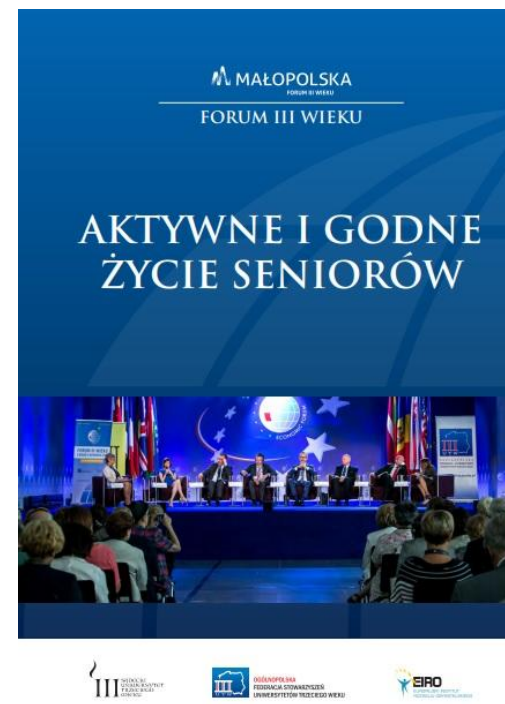
Wsparcie Federacji UTW dla środowiska UTW i seniorów

- **Projekty ogólnopolskie wspólnie z UTW, dofinansowane przez m.in. Ministerstwo Skarbu Państwa, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (ASOS, FIO, Aktywni +), Narodowy Banki Polski, Ministerstwo Sportu i Turystyki,**
- **Współpraca z:**
- **Rzecznikiem Praw Obywatelskich - prawa osób starszych,**
- **Rzecznikiem Praw Pacjenta - prawa pacjenta seniora,**
- **Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów- senior konsument, bezpieczny senior,**
- **podmiotami gospodarczymi (profilaktyka zdrowia, opieka, bezpieczeństwo seniorów),**
- **samorządami regionalnymi i lokalnymi.**

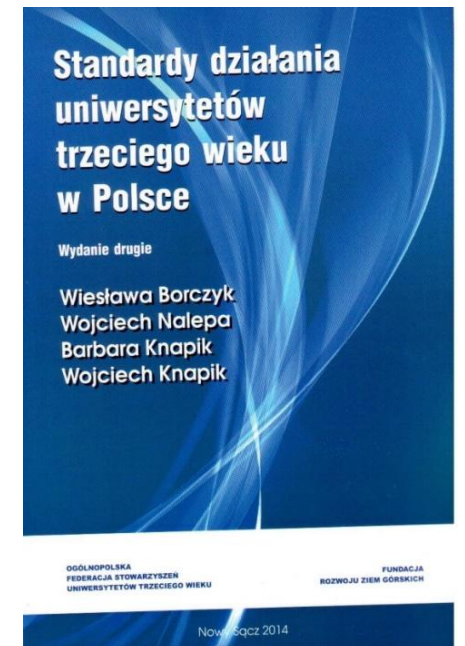
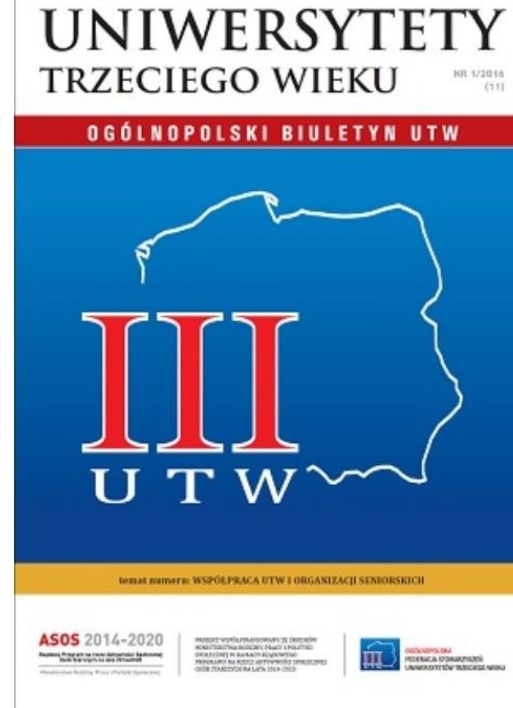
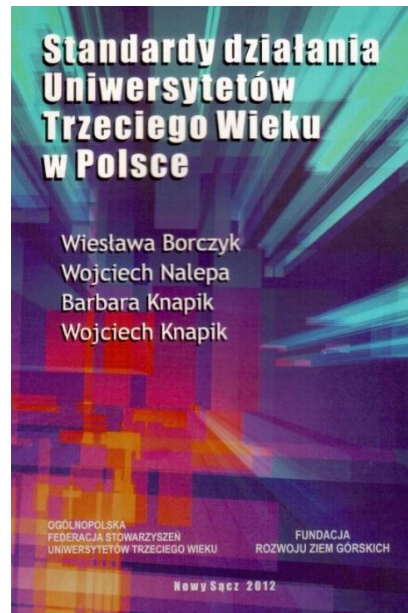
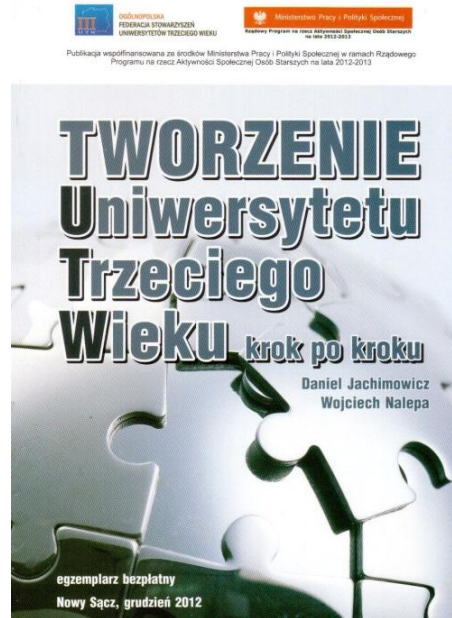
Wsparcie Federacji UTW dla środowiska UTW i seniorów

- publikacje Federacji UTW

ASOS 2014-2020
Realizacja Programu na rzecz Aktywności Społecznej
Osób Starszych na lata 2014-2020
Wspieranie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Wsparcie Federacji UTW dla środowiska UTW i seniorów - publikacje Federacji UTW

**Wsparcie
Federacji
UTW dla
środowiska
UTW i
seniorów
Publikacje,
poradniki,
biuletyny**

**Publikacje, poradniki, biuletyny
dostępne na stronie:**

www.federacjautw.pl/ publikacje

Zapraszamy do współpracy !

Dane kontaktowe:

**OGÓLNOPOLSKA FEDERACJA STOWARZYSZEŃ
UNIwersytetÓw TRZECIEGO WIEKU**

SIEDZIBA: 33-300 Nowy Sącz, ul. Jagiellońska 18

tel./fax: 0 18 443 57 08,

tel. kom: 696 95 20 16,

e-mail: federacjautw@interia.eu

Sekretariat czynny: poniedziałek - piątek, godz. 9.00 do 15.00

www.federacjautw.pl

**OGÓLNOPOLSKA
FEDERACJA STOWARZYSZEŃ
UNIwersytetÓw TRZECIEGO WIEKU**

**Wsparcie
Federacji
UTW dla
środowiska
UTW**

**PROJEKTY JAKO ŹRÓDŁO
POZYSKIWANIA
ZEWNĘTRZNYCH
ŚRODKÓW FINANSOWYCH
– WYBRANE ZAGADNIENIA**

RODZAJE ŹRÓDEŁ

1. Niepubliczne

2. Publiczne:

a/ otwarte konkursy ofert

b/ „małe granty”

RODZAJE ŹRÓDEŁ

1. Niepubliczne

2. Publiczne:

a/ otwarte konkursy ofert

b/ „małe granty”

**Przegląd
wybranych
stron
internetowych
przydatnych w
poszukiwaniu
informacji o
konkursach
grantowych**

WWW.NGO.PL

– ZAKŁADKA „FUNDUSZE”

NEWSLETTER

**Przegląd
wybranych
stron
internetowych
przydatnych w
poszukiwaniu
informacji o
konkursach
grantowych**

WWW.NIW.GOV.PL

NEWSLETTER

**Przegląd
wybranych
stron
internetowych
przydatnych w
poszukiwaniu
informacji o
konkursach
grantowych**

WWW.SENIOR.GOV.PL

**Przegląd
wybranych
stron
internetowych
przydatnych w
poszukiwaniu
informacji o
konkursach
grantowych**

**STRONA SAMORZĄDU
REGIONALNEGO WIELKOPOLSKI
DEDYKOWANA ORGANIZACJOM
POZARZĄDOWYM**

WWW.WIELKOPOLSKIEWICI.PL

**PROGRAMY
GRANTOWE**

**NARODOWEGO
INSTYTUTU
WOLNOŚCI**

**1. Konkursy w ramach
Programu NOWEFIO 2021-2030**

**2. Konkursy w ramach
Programu PROO 2018 -2030.**

**PROGRAM
FUNDUSZ
INICJATYW
OBYWATELSKICH
NOWEFIO NA
LATA 2021-2030**

Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 to rządowy Program dotacyjny, w ramach którego dofinansowywane są projekty wpisujące się w cel główny, jakim jest **zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne** przez poprawę samoorganizacji społecznej, wzrost znaczenia sektora obywatelskiego w życiu publicznym oraz wzmocnienie instytucjonalne sektora obywatelskiego w Polsce.

**PROGRAM
FUNDUSZ
INICJATYW
OBYWATELSKICH
NOWEFIO NA
LATA 2021-2030**

**Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWEFIO na lata 2021-2030 to:**

- alokacja łącznie kilkadziesiąt milionów złotych rocznie;
- wysunięcie na pierwszy plan projektów dotyczących partycypacji publicznej;
- możliwość realizacji projektów systemowych;
- możliwość realizacji projektów rocznych, dwuletnich, trzyletnich;

**PROGRAM
FUNDUSZ
INICJATYW
OBYWATELSKICH
NOWEFIO NA
LATA 2021-2030**

Priorytet 1.

Mikro-inicjatywy (regranting)

Priorytet 2.

Organizacje obywatelskie na rzecz dobra
wspólnego

Priorytet 3.

Organizacje obywatelskie w życiu publicznym

Priorytet 4.

Wzmocnienie kompetencji organizacji
obywatelskich

**PROGRAM
FUNDUSZ
INICJATYW
OBYWATELSKICH
NOWEFIO NA
LATA 2021-2030**

**KONKURSY W RAMACH PROGRAMU
NOWEFIO 2021-2030 OGŁASZANE
BĘDĄ COROCZNIE,
PRAWDOPODOBNIEM Z POCZĄTKIEM
PIERWSZEGO KWARTAŁU KAŻDEGO
ROKU**

www.niw.gov.pl

PROGRAM ROZWOJU ORGANIZACJI OBYWATELSKICH (PROO) 2018 - 2030

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030 (PROO) ma na celu wsparcie rozwoju instytucjonalnego organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie udziału tych organizacji w życiu publicznym i upowszechnianiu demokratycznych norm obywatelskości.

- cel szczegółowy 1. Wzrost zaangażowania obywateli i organizacji obywatelskich w życie publiczne,
- cel szczegółowy 2. Wzmocnienie organizacji obywatelskich w wymiarze strategicznym,
- cel szczegółowy 3. Poprawa stabilności finansowej organizacji obywatelskich.

**PROGRAM
ROZWOJU
ORGANIZACJI
OBYWATELSKICH
(PROO)
2018 - 2030**

- całkowity budżet Programu na lata 2018-2030 – 585 MILIONÓW ZŁOTYCH,
- budżet roczny – 45 MILIONÓW ZŁOTYCH,
- instytucja wdrażająca Program – Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

www.niw.gov.pl

**PROGRAM
ROZWOJU
ORGANIZACJI
OBYWATELSKICH
(PROO)
2018 - 2030**

Priorytety PROO

- 1. Zrównoważony rozwój organizacyjny.**
- 2. Kapitały żelazne.**
- 3. Rozwój instytucjonalny lokalnych organizacji strażniczych i mediów obywatelskich.**
- 4. Rozwój instytucjonalny think tanków obywatelskich.**
- 5. Wsparcie doraźne.**

**PROGRAM
WIELOLETNI NA
RZECZ OSÓB
STARSZYCH
AKTYWNI +
NA LATA
2021-2025**

**Głównym celem Programu
jest zwiększenie uczestnictwa
osób starszych we wszystkich
dziedzinach życia społecznego
poprzez wspieranie aktywności
organizacji pozarządowych
działających na rzecz seniorów.**

**PROGRAM
WIELOLETNI NA
RZECZ OSÓB
STARSZYCH
AKTYWNI +
NA LATA
2021-2025**

**Głównym celem Programu
jest zwiększenie uczestnictwa
osób starszych we wszystkich
dziedzinach życia społecznego
poprzez wspieranie aktywności
organizacji pozarządowych
działających na rzecz seniorów.**

**PROGRAM
WIELOLETNI NA
RZECZ OSÓB
STARSZYCH
AKTYWNI +
NA LATA
2021-2025**

PRIORYTETY PROGRAMU

- I. Aktywność społeczna**, która obejmuje działania mające na celu zwiększenie udziału osób starszych w aktywnych formach spędzania czasu wolnego, wspieranie seniorów mniej samodzielnych i ich otoczenia w miejscu zamieszkania, rozwijanie wolontariatu osób starszych w środowisku lokalnym oraz zwiększenie zainteresowania i zaangażowania osób starszych w obszarze rynku pracy.
- II. Partycypacja społeczna**, która przyczynia się do wzmocnienia samoorganizacji środowiska osób starszych oraz zwiększenia wpływu osób starszych na decyzje dotyczące warunków życia obywateli.

**PROGRAM
WIELOLETNI NA
RZECZ OSÓB
STARSZYCH
AKTYWNI +
NA LATA
2021-2025**

PRIORYTETY PROGRAMU

III. Włączenie cyfrowe obejmujące działania na rzecz zwiększania umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami i korzystania z nowych mediów przez osoby starsze, a także upowszechnianie i wdrażanie rozwiązań technologicznych sprzyjających włączaniu społecznemu oraz bezpiecznemu funkcjonowaniu osób starszych.

IV. Przygotowanie do starości realizowane poprzez wzmacnianie trwałych relacji międzypokoleniowych, kształtowanie empatycznych postaw wobec osób starszych oraz upowszechnianie pozytywnego wizerunku osób starszych, a także zwiększanie bezpieczeństwa seniorów.

**PROGRAM
WIELOLETNI NA
RZECZ OSÓB
STARSZYCH
AKTYWNI +
NA LATA
2021-2025**

- **kwota dotacji** – od 25 000 zł do 250 000 zł, wymagany 10 % wkład własny (finansowy lub osobowy),
  - konkursy ogłaszane corocznie, najprawdopodobniej w I kwartale.

www.senior.gov.pl

NIE MA PROJEKTU IDEALNEGO

**– zawsze można go ulepszyć, poprawić,
udoskonalić,**

**NAJCZĘSTSZE
BŁĘDY
POPEŁNIANE**

**PRZY PISANIU
PROJEKTÓW**

- zawsze należy dążyć do tego, by ewentualnych niedociągnięć i błędów było jak najmniej,
- poniżej zaprezentowano najczęściej pojawiające się w praktyce błędy i nieprawidłowości w zgłaszanych projektach.

**NAJCZĘSTSZE
BŁĘDY
POPEŁNIANE
PRZY PISANIU
PROJEKTÓW**

BŁĘDY OGÓLNE

- „przeklejanie” wniosku pisanego w konkursie A do konkursu B,
- niestaranne przygotowanie wniosku np. *błędy językowe, stylistyczne, ortograficzne, używanie żargonu zawodowego, używanie skrótów bez wytłumaczenia ich rozwinięcia, używanie różnego nazewnictwa dla tych samych działań, duża liczba „literówek” itp.*,
- częste używanie trybu przypuszczającego np. *„myślimy, że...”, „przypuszczamy, że...”, „być może...”*,
- odwoływanie się do załączników, które szerzej opisują planowane działania w sytuacji, gdy nie podlegają one ocenie merytorycznej.

**NAJCZĘSTSZE
BŁĘDY
POPEŁNIANE
PRZY PISANIU
PROJEKTÓW**

BŁĘDY FORMALNE

- wniosek złożony po terminie naboru wniosków,
- wnioskodawca nie jest uprawniony do ubiegania się o dotację w danym konkursie,
- do wniosku nie załączono wymaganych załączników,
- czas trwania projektu przekracza maksymalny okres wskazany w dokumentacji konkursowej,
- zbyt niska wysokość zadeklarowanego wkładu własnego (jeśli jest wymagany),
- brak potwierdzenia kopii załączonych dokumentów „za zgodność z oryginałem”,
- wniosek został podpisany niezgodnie z zasadą reprezentacji określoną w KRS.

**NAJCZĘSTSZE
BŁĘDY
POPEŁNIANE
PRZY PISANIU
PROJEKTÓW**

BŁĘDY MERYTORYCZNE

- niezrozumienie istoty i celu/ów projektu w ramach danego konkursu,
- brak sprecyzowania problemu kluczowego, jego analizy lub też oparcie analizy wyłącznie na wiedzy i doświadczeniu projektodawcy,
- zbyt szerokie określenie grupy docelowej (brak szczegółowej charakterystyki),
- projektodawca planuje sfinansować swoją bieżącą działalność a nie konkretny projekt,

**NAJCZĘSTSZE
BŁĘDY
POPEŁNIANE
PRZY PISANIU
PROJEKTÓW**

BŁĘDY MERYTORYCZNE

- zdawkowe, ogóle, chaotyczne opisanie działań np. *brak informacji o ilości edycji szkoleń, liczebności grup, ilości godzin, programu szkolenia, liczba uczestników inna w każdej części wniosku*,
- działania nie są odpowiedzią na zidentyfikowane w analizie problemy np. *nie przewidujemy refundacji kosztów dojazdu uczestników na szkolenia mimo, że jedną ze zidentyfikowanych barier są wysokie koszty dojazdu*,
- zaplanowane działania nie są dostosowane do potrzeb i możliwości odbiorców np. *szkolenia kierowane do osób pracujących będą prowadzone poza godzinami pracy a we wniosku brakuje uzasadnienia takiego wyboru*,
- nieracjonalny harmonogram realizacji działań,

**NAJCZĘSTSZE
BŁĘDY
POPEŁNIANE
PRZY PISANIU
PROJEKTÓW**

BŁĘDY MERYTORYCZNE

- rezultaty nie wynikają z opisu działań,
- brak precyzji w prezentacji wskaźników rezultatów twardej,
- brak źródeł weryfikacji osiągnięcia założonych wskaźników,
- wskazane rezultaty twarde i miękkie są mało realistyczne,
- ogólnikowe, hasłowe opisanie sposobu zarządzania projektem (struktura osobowo-zadaniowa, sposób komunikacji w projekcie, kompetencje poszczególnych osób),
- opis promocji i upowszechniania nie zawiera konkretnego planu działania - jest zbyt ogólny i pobieżny.

**NAJCZĘSTSZE
BŁĘDY
POPEŁNIANE
PRZY PISANIU
PROJEKTÓW**

BŁĘDY MERYTORYCZNE

- wydatki budżetowe nie znajdują swojego odniesienia w opisywanych działaniach – są nieuzasadnione,
- bardzo wysokie koszty osobowe,
- nakłady są niewspółmierne do planowanych efektów,
- budżet zawiera koszty niekwalifikowane w ramach danego konkursu,
- w budżecie występują błędy arytmetyczne,
- podawanie kwot ogólnych – bez podania jednostek oraz ich liczby, kosztu jednostkowego,
- planowanie finansowania elementów, które wcześniej projektodawca wykazał jako swoje zaplecze techniczne i merytoryczne (*np. projektodawca wskazuje na posiadanie sprzętu komputerowego niezbędnego do realizacji projektu a następnie planuje taki sprzęt zakupić w ramach projektu*).

PODSUMOWANIE

Dziękuję za uwagę!